

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 785

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı ile Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 17 arkadaşının, Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/761; 2/745)

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı (1/761)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71 - 2364/5126

10 . 12 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kuruluna 7 . 12 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

25 Şubat 1953 tarih ve 6059 ve 31 Mayıs 1957 tarih ve 6090 sayılı kanunlarla Erzurum'da Atatürk Üniversitesi; 20 Mayıs 1955 tarih ve 6594 ve 19 Eylül 1963 tarih ve 336 sayılı kanunlarla Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluşu malumdur. Bu iki üniversitenin kurulmasında; öğretim üyesi sağlanması bakımından büyük güçlüklerle karşılaşmıştır. Gerek doğrudan doğruya atanmaların, gerekse diğer üniversitelerimizin buralarda geçici olarak görevlendirilenlerin, bu bölgelerde görev kabul etmeleri ve bu görevlerde sürekli olarak çalışmaları, kendilerine birtakım ek haklar sağlanması şartı ile mümkün olabileceği görüşü söz götürmüyecek şekilde belirmiş bulunmaktadır. Bu sebeple, bugün yürürlükte bulunan mevzuata göre üniversite öğretim üyesi ve öğretim yardımcılarının almakta buldukları maaşları ile üniversite ve asistanlık tazminatlarına ve diğer istihkaklarına bu bölgelerde görev yaptıkları sürece, bunlardan ayrı olarak bir ek ödenek vermenin uygun olacağı düşünülmüş ve bu ihtiyacı karşılamak üzere ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Tasarının kanunlaşması ile bu üniversitelerin halen açık bulunan kadrolarını doldurmak suretiyle hem kuruluşlarını tamamlamak, hem de öğretim kadrolarına devamlılık sağlayarak kurumları istikrara kavuşturmak imkânı hâsıl olacaktır.

Bu iki üniversiteden başka, eğitimden yoksun kalmış bazı bölgelerde de üniversitelerin açılması, memleket kalkınması bakımından üzerinde durulan ve mümkün olan en kısa zamanda gerçekleştirilmesine çalışılan hayati konularımızdan bulunmaktadır.

Kurulacak olan bu üniversitelerimizde görev alacak öğretim üyesi ve yardımcılarının da bu kanunla tanınan haklardan faydalandırılmaları için tasarıya hüküm eklenmesi düşünülmüş; ancak, Anayasamız ve Üniversiteler Kanunu hükümlerine göre üniversite ve bağımsız fakülte kurulmasının kanunla mümkün olduğu, çıkarılacak kanunda bu kanuna atıf yapılması suretiyle bu hususun sağlanabileceği göz önüne alınarak tasarıya ileride kurulacak üniversiteler için hüküm konulmamıştır.

Tasarının birinci maddesinde belirtilen ödeneklerin saptanmasında 25 Mayıs 1964 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 472 sayılı Kanunun «Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilâtında çalışmakta olup özellik taşıyan yer ve hizmetlerde görevlendirilen sağlık personeli» ne sağladığı ödenekler göz önünde tutulmuştur.

Maddelerin açıklanması :

1. Tasarının birinci maddesi ile Atatürk Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesinde hangi görevlerde çalışacakların ne miktar ödenek alacakları tesbit edilmiştir.

Öğretim yardımcılarında asistanlar, öğretim görevlileri ve uzmanlarla öğretim üyesi sırfından olan profesör ve doçentlerin bu haklardan faydalandırılmaları öngörülmüş ve ödenek almaya hak kazanmak için bu üniversitelerde fiilen görev yapılması esas alınmıştır.

Üniversite tazminatı ile birlikte bu kanunla verilecek ödenek toplamı birinci derece maaşının % 60 ını aşacağından 7244 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hükmünden muaf tutulmuştur.

Buna mukabil 115 sayılı Kanunun 62 nci maddesine göre geçici olarak görevlendirilecek diğer üniversiteler mensuplarına ayrıca geçici görev yevmiesi verilmesi önlenmiştir.

2. Tasarının ikinci maddesi ile birinci maddedeki fiilen görev yapma esasına iki istisna kabul edilmiştir. Bunlar, memurlara kanunlarla tanınmış olan yıllık izinli olma hali ile bir öğretim yılı içinde, toplamı 60 günü geçmeyen sağlık izinleridir. Bu hallerde ödenek verilmesi bakımından, hak sahibi görev yapmış hükmünde kabul olunmuş, bu hallerin dışında görevden ayrılmalarda ödenegin kesilmesi esası kabul edilmiştir. Ayrıca, tasarıya istirdat işlemlerinin yapılabilmesi için, ödenegin ay sonlarında verileceğine dair hüküm konulmuş, görev yapılmıyan günlere ait ödenek kesintilerinin saptanmasında bir ay 30 gün olarak hesaplanmıştır. Bu suretle birinci madde ile ikinci madde arasında denge sağlanmıştır.

3. Atatürk Üniversitesi artık rektörlük ve fakülte dekanlıkları teşkilâtına sahip bulunduğu ve üniversitenin gelişmesi için gerekli bütün işler bu organlar eliyle yürütüleceği için 25 Şubat 1953 tarih ve 6059 sayılı «Doğu Üniversitesi kuruluş hazırlıkları hakkında Kanun» un, üniversitenin kuruluşunda çalıştırılmak üzere profesörlerden, aylıklı Devlet memurlarından ve serbest mütehassislardan bir «Merkez Kurulu» ile «Hazırlık Bürosu» kurulması için Millî Eğitim Bakanlığına yetki veren 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

4. Kanun tasarısının 4 ve 5 nci maddeleri yürürlük ve yürütme hükümlerini kapsamaktadır,

Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 17 arkadaşının, Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarına ödenek verilmesi hakkında kanun teklifi (2/745)

18 . 11 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarına ödenek verilmesi hakkında Tahsin Telli ve arkadaşları tarafından hazırlanmış kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini saygılarımızla arz ederiz.

Erzurum Milletvekili <i>T. Telli</i>	Gümüşane Milletvekili <i>S. Savacı</i>	Erzurum Milletvekili <i>Ş. Konuray</i>	Trabzon Milletvekili <i>A. Şener</i>
Tokat Milletvekili <i>M. Kazova</i>	Sivas Milletvekili <i>R. Günay</i>	Kars Milletvekili <i>K. Kaya</i>	Rize Milletvekili <i>C. Yalçın</i>
Giresun Milletvekili <i>N. Erkmén</i>	Afyon K. Senatörü <i>M. Y. İnceođlu</i>	Gümüşane Milletvekili <i>H. Bayramođlu</i>	Sivas Senatörü <i>A. Çekemođlu</i>
Rize Milletvekili <i>A. H. Güner</i>	Kars Milletvekili <i>R. Yalçın</i>	Trabzon Milletvekili <i>A. R. Uzuner</i>	Adana Milletvekili <i>A. Topalođlu</i>
	Bingöl Milletvekili <i>H. R. Ünal</i>	Bingöl Milletvekili <i>S. Aydar</i>	

G E R E K Ç E

Toplum kalkınmasında en büyük rol ön plânda ilim adamlarınıdır. İlim adamlarını yetiştiren kaynakların başında hiç şüphesiz üniversiteler ve yüksek okullar gelmektedir. Bu müesseselere iyi öğretim üyesi bulabilmek için muhtariyet kâfi değildir. Esasen öğretim üyelerine dışta iş alma imkânlarını bahşediş, birçok ahvalde asli vazife erindeki verimliliği azaltmaktadır. Bugünkü sistem ve barem dâhilinde üniversitemizi kabiliyetli elemanlarla teçhiz önemli nisbette imkânsızdır. Keza yeni kurulan üniversitelere aynı para ile öğretim üyesi temin etmek de muhtelif bakımlardan imkânsızdır.

Bunun birinci sebebi İstanbul, Ankara ve Ege üniversitelerinde bulunan öğretim üyelerinin dışta muhtelif yerlerde bolca kazanç sağlayabilmeleridir. Halbuki, Erzurum veya Trabzon'a devamlı surette öğretim üyeliğine giden kimse bu imkânlardan mahrumdur.

İkinci sebep de bunların yetiştirdikleri öğrencilerin Devletin başka teşekküllerinde derhal daha fazla ücret almalarına imkân bahşedilmiş bulunmasıdır. Devletin diğer kuruluşlarında derhal fazla para alabilen insanlar, zevkli fakat yorucu olan üniversite öğretim üyeliğine talibolunmak tadırlar.

Bu halde üniversiteye intisab edenlerin umumiyetle kabiliyetli kimselerden olmasını önlemektedir. Türkiye'mizin âtisini karanlık görmemek için ilim adamlarına ve ilmî araştırmalara para esirgememek lâzımdır.

Bu teklifle yeni kurulmuş Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesine yeterli öğretim üyesi temin edilebilecek ve bu üniversiteler bu bölgelerde ilmin ışığını saçacaklardır.

Teklif hazırlanırken tazminatın bu elemanlara vazife yaptıkları sürece verilmesi esası kabul

odulmuştur. Ücretlerin tâyininde teknik personelle ve sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği bölgelerdeki hizmetlere verilen ek ödenekler de göz önüne alınmıştır.

Maddelerin gerekçesi :

1. Teklifin birinci maddesiyle bu üniversitelerde fiilen çalışacak olan profesör, doçent, doktor, asistan, doktora yapmış öğretim vazifelileri, asistanlar ve öğretim vazifelileri esas alınmıştır.

2. Teklifin 2 nci maddesiyle birinci maddedeki fiilen vazife yapma esasının istisnaları tesbit edilmiş ve kanuni izinlerin ve 60 günü geçmiyen sağlık izinlerinin fiili hizmete tesir etmeyeceği kabul edilmiştir.

3. Teklifin 3 ve 4 ncü maddeleri yürüme ve yürütme hükümleridir.

Teklif kabul edildiği takdirde bu üniversiteler süratle toplumumuzu aydınlatmada büyük rol oynayacaklardır. Takdir Yüksek Heyetindir.

ERZURUM MİLLETVEKİLİ TAHSİN TELLİ VE 17 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarına ödenek verilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesinde daimi veya muvakkat olarak vazifelendirilen öğretim üyeleriyle yardımcılarına, bu vazifelerini yaptıkları müddetçe, her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak;

	Lira
Profesörlere :	3 000
Doçentlere :	2 250
Dr. asistanlarla, doktora yapmış öğretim vazifelilerine :	1 500
Asistanlarla, mütehassıslara ve diğer öğretim vazifelilerine :	900

lira tazminat verilir.

Bu tazminatlar hakkında 28 Şubat 1958 tarih ve 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi uygulanmaz.

MADDE 2. — 788 sayılı Memurin Kanununun muaddel 84 ncü maddesi gereğince verilen sağlık izinlerinin bir öğretim yılındaki toplamı 60 günü geçmiyen kısmıyla 18 Haziran 1946 tarih ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 28 Ekim 1960 tarih ve 115 sayılı Kanunla muaddel 71 nci maddesi gereğince verilen izinler, bu kanunun uygulanmasında «Fiilen vazife ifa edilmiş» hükümlindedir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Kasım 1964 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon.
Esas No. : 1/761, 2/745
Karar No. : 2

24 . 12 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığımız tarafından Komisyonumuza havale edilen Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarına ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı ile, Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 17 arkadaşının, Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarına ödenek verilmesi hakkında kanun teklifi, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Görüşmelere esas olarak Hükümet tasarısı alınmıştır. Tasarının gerekçesinde beyan edilen fikirler Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak tasarının metninin birinci maddesinin 6 ncı satırındaki «bütüt maaşlarının % 50 si nisbetinde mahrumiyet ödeneği verilir» ibaresi;

Atatürk ve Trabzon Teknik üniversiteleri öğretim kadrolarını tamamlamak hususunda gösterilen gayretler ve bulunan çareler Hükümetçe bir tasarı haline getirilmiş ve bu tasarıda profesörlere 3 000, doçentlere 2 500, doktor asistanlarla doktora yapmış öğretim üyelerine 1 500, asistanlara, mütehassıslara 900 lira tazminat verilmesi uygun görülmüşken bütçe imkânları, Personel Kanununun elde bulunması sebepleriyle bu tazminat aylık maaş tutarının % sine indirilmişti.

Komisyonumuz memleket gerçekleri ve Doğunun mahrumiyet icaplarını nazara alarak % 50 tazminatın istenen amaca bizi götürmeyeceği neticesine varmış Hükümetin de görüş birliğine varması ile «bütüt maaşlarının % 75 i nisbetinde mahrumiyet ödeneği verilir» şeklinde değiştirilmesine komisyonca karar verilmiştir. Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Genel Kurulun tasviplerine arz olunur.

Komisyon Başkanı
Trabzon
A. Şener

Sözcü
Antalya
İ. Ataöv

Kâtip
Diyarbakır
H. Güldoğan

Bilecik
Ş. Binay

Çanakkale
A. N. Akay

Muğla
H. Baydur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesinde sürekli veya 18 Haziran 1946 tarihli ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 28 Ekim 1960 tarih ve 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince geçici olarak görevlendirilen profesör, doçent, öğretim görevlileri, uzmanlar ve asistanlara, bu görevlerini fiilen yaptıkları sürece, her ay, her türlü istihkaklarından ayrı olarak bürüt maaşlarının yüzde ellisi nisbetinde mahrumiyet ödeneği verilir. Bu ödenekler hakkında 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanunun 3 ncu maddesi hükmü uygulanmaz. Bu üniversitelerde geçici olarak görevlendirilenlere 10 Şubat 1954 tarihli ve 6245 sayılı Hareirah Kanununun 42 nci maddesinde kabul edilen geçici görev yevmiyesi verilmez.

MADDE 2. — Bu ödenekler ay sonlarında verilir.

788 sayılı Memurin Kanununun 84 ncu maddesi gereğince verilen sağlık izinlerinin bir öğretim yılındaki toplamı 60 günü geçmiyen kısmı ile 18 Haziran 1946 tarihli ve 4936 sayılı Kanunun 28 Ekim 1960 tarihli ve 115 sayılı Kanunla değişik 71 nci maddesi gereğince verilen izinler, bu kanunun uygulanmasında «fiilen görev ifa edilmiş» hükmündedir.

Fiilen görev yapılmıyan günlere düşen miktar, her ay 30 gün itibar edilerek kesilir. Ayrıca uygulanması gerekli disiplin hükümleri saklıdır.

MADDE 3. — 25 Şubat 1953 tarihli ve 6059 sayılı «Doğu Üniversitesini kuruluş hazırlıkları hakkında Kanun» un 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7 . 12 . 1964

Devlet Bakanıve

Başb. Yardımcısı

K. Satır

Başbakan

I. İnönü

M. Meclisi

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri ve bir kısım öğretim yardımcılarının ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Atatürk Üniversitesi ile Karadeniz Teknik Üniversitesinde sürekli veya 18 Haziran 1946 tarihli ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 28 Ekim 1960 tarih ve 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince geçici olarak görevlendirilen profesör, doçent, öğretim görevlileri uzmanlar ve asistanlara, bu görevlerini fiilen yaptıkları sürece, her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak bürüt maaşlarının yüzde yetmişbeşi nisbetinde mahrumiyet ödeneği verilir. Bu ödenekler hakkında 28 Şubat 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi hükmü uygulanmaz. Bu üniversitelerde geçici olarak görevlendirilenlere 10 Şubat 1954 tarihli ve 6245 sayılı Hareirah Kanununun 42 nci maddesinde kabul edilen geçici görev yevmiyesi verilmez.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Bakanı V. <i>N. Yetkin</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı <i>N. Yetkin</i>	Adalet Bakanı <i>S. Çumralı</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı V. <i>F. İslimyeli</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>K. Demir</i>
Güm. Ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı V. <i>H. Oral</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>
Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>A. İ. Gögüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>C. Uzer</i>
	Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdoğlu</i>